

Gunnar Klo AS

Org.Nr. 914589967

Saksb.: Oddlaug E Knutsen  
e-post: [fmnoek@fylkesmannen.no](mailto:fmnoek@fylkesmannen.no)  
Tlf: 75531500  
Vår ref: 2012/3121  
Deres ref:  
Vår dato: 28.11.2018  
Deres dato:  
Arkivkode: 461.3

## **Oversendelse av rapport fra tilsyn og pålegg om redegjørelse – Gunnar Klo AS – fiskeforedlingsanlegg i Øksnes – kontroll nummer 2018.021.I.fmno**

Vi viser til varsel om tilsyn 9. oktober 2018, og til gjennomført tilsyn 15. oktober 2018.

### **Vedtak**

*Med medhold i lov av 13. mars 1981 om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) § 49 må Gunnar Klo AS, Øksnes kommune, **innen 19. januar 2018**, redegjøre skriftlig til Fylkesmannen for de tiltak som er gjennomført for å rette opp registrerte avvik. Hvis ikke avvikene da er rettet opp, må redegjørelsen inneholde en tidfestet, forpliktende plan for hvordan disse skal rettes opp.*

*Det skal betales gebyr for tilsynet i henhold til forurensningsforskriften § 39-7. I dette tilfellet er det aktuelt å bruke sats 3, for tiden kr 17 200,-.*

Under tilsynet ble det avdekket 1 anmerkning, og følgende avvik:

- **Virksomheten samler ikke opp fortløpende alle typer avfall**
- **Virksomheten renser kun deler av prosessavløpsvannet, og ikke alt prosessavløp går til kommunalt nett**
- **Virksomheten har mangler i rutiner for håndtering av farlig avfall**
- **Virksomheten har ikke utarbeidet avfallsplan for levering og mottak av avfall og lasterester fra skip**

**Anmerkning:** Bedriften har mangler i rutine for overordnet kartlegging og risikovurdering.

---

## BAKGRUNN

Fylkesmannen gjennomfører tilsyn på fiskeforedlingsanlegg for å undersøke om virksomhetene oppfyller kravene i kapittel 26 i forurensningsforskriften, forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) og annet aktuelt regelverk.

**Avvik** betegnes som overtredelse av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

**Anmerkning** er andre forhold som tilsynsetaten mener det er nødvendig å påpeke for å ivareta helse-, miljø- og sikkerhet.

Dokumentgrunnlaget for kontrollen var:

- *Tillatelse etter forurensningsloven datert 21.06.2005*
- *forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)*
- *forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)*
- *forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)*

## GJENNOMFØRING

Kontrollen ble gjennomført med varsel i forkant og ble gjennomført den 15. oktober 1030-1400. Fra virksomheten deltok Ken Børre Steffensen (ansvarlig på Bryggeavdelinga/Mottak fisk, pakking) og Line Kristoffersen (HASAP, kontroll/HMS) og Gunnar Jarl Klo (styreleder). Daglig leder Arne Karlsen kunne ikke være tilstede. Fra Fylkesmannen deltok Oddlaug Ellen Knutsen (tilsynsleder) og Trine Moland.

Fylkesmannen orienterte først om bakgrunnen for tilsynet og praktiske forhold knyttet til gjennomføringen av tilsynet, før virksomheten orienterte om drift, produksjonsforhold med mer.

Oppfølging av avvik fra tidligere tilsyn ble etterspurt.

Videre ble virksomheten bedt om å svare på en del spørsmål knyttet til oppfølgingen av utslippstillatelse datert 21.6.2005 og annet aktuelt regelverk. Det ble også foretatt en befarings på anlegget. Til slutt ble det gitt en kort muntlig redegjørelse over registrerte funn, og informasjon om videre oppfølging av saken.

## UTSLIPPSTILLATELSEN KAN TREKKES TILBAKE

Virksomheten fikk utslippstillatelse første gang den 20.11.1998, senere søkte virksomheten om endringer og fikk endret utslippstillatelse den 21.6.2005. Vi får ved tilsynstidspunktet opplyst at virksomheten ikke lenger driver med slakting av oppdrettsfisk. Tillatelsens vilkår for drift er dermed ikke tilpasset dagens produksjon - der for eksempel vilkår for utslipp av prosessavløp bør endres. Vilkår 1.1 om utslipp av prosessavløpsvann er knyttet til krav om desinfisering av prosessavløpsvann, som det ikke er behov for lenger når virksomheten ikke slakter oppdrettsfisk. Tillatelsen kan i prinsippet trekkes tilbake og erstattes av: «*Forskrift om begrenning av forurensning*», kapittel 26. Forurensninger fra fiskeforedlingsbedrifter. Forskriften slår fast i § 26-2 at det som hovedregel er fiskeforedlingsanlegg som har en

---

produksjonskapasitet for ferdig produkt på mer enn 75 tonn ferdig produkt som skal ha en utslippstillatelse.

*Vi ber dere derfor å anmode Fylkesmannen om at tillatelsen blir trukket, slik at dere videre forholder dere til krav i kapittel 26 i forurensningsforskriften. Bakgrunnen er at Fylkesmannen i Nordland mener det er hensiktsmessig at alle fiskeforedlingsanlegg har likelydende krav, som beskrevet i forskriften.*

## **REGISTRERTE AVVIK OG ANMERKNINGER**

### **Avvik 1**

#### ***Virksomheten samler ikke opp alle typer avfall fortløpende***

Avvik fra vilkår 4.1 i utslippstillatelsen datert 21.6.2005 OG forurensningslovens § 28 (forbud mot forsøpling) og §32 (håndtering av næringsavfall)

#### **Kommentar:**

Når virksomheten tar imot fisk på brygga, pumpes dette gjennom en kobling båtene setter på og en slange som fører fisk og pumpe-vann fra bygga og inn i produksjonsanlegget. På grunn av lekkasjer i denne konstruksjonen og at fisk som tas imot er «kverkskjært» (strupeskjært) – blir det utslipp av partikler, slogrester deriblant mye lever. Dette pga. kværkskjæringen og lever som tyter opp av strupen på fisk som pumpes. Dette fører til forsøpling/forurensning av omgivelsene.

Utslippstillatelsens vilkår 4.1 slår fast at: *«Avfall fra produksjonen, inkludert biprodukter fra fisk, skal bringes til lovlig avfallsanlegg med mindre det gjenvinnes eller brukes på annen måte. For behandling av biprodukter innebærer det at bedriften må ha utstyr og rutiner som fungerer både under toppsesong og i perioder med lite mottak.»*

Fylkesmannen forventer at dere gjennomfører tiltak for å redusere denne type utslipp. Vi ber om en fremdriftsplan for tiltak som dere mener kan fungere på denne problematikken. Fylkesmannen ønsker også en sluttrapportering av dere som tilsier at problemet med forsøpling av havna er ivaretatt for virksomheten sin del.

### **Avvik 2**

#### ***Virksomheten renser kun deler av prosessavløpsvannet, og ikke alt prosessavløp går til kommunalt nett***

Avvik fra utslippstillatelsens vilkår 1.1 om utslipp av prosessavløpsvann og Forurensningsforskriftens § 26-3 som sier at avløpsvann skal passere et renseanlegg.

#### **Kommentar:**

Med prosessavløpsvann menes spylevann, rengjøringsvann, transportvann, blodvann, slaktevann eller vann som har vært i direkte kontakt med råstoff, produkt eller avfall, eller som er tilført forurensende komponenter fra andre kilder.



### **Avvik 3**

#### ***Virksomheten har mangler i rutiner for håndtering av farlig avfall.***

Avvik fra avfallsforskriften §§ 11-5 (oppbevaring), 11-8 (leveringsplikt) og 11-12 (deklarasjon)



Foto: Fylkesmannen i Nordland. Viser avfallscontainer. Farlig avfall skal merkes fra det oppstår i virksomheten. Maling, lakk hadde ingen merking.

#### **Kommentar:**

Farlig avfall er avfall som på grunn av fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr ikke kan håndteres sammen med vanlig forbruksavfall. Farlig avfall skal håndteres forsvarlig og det skal treffes nødvendige tiltak for å unngå fare for forurensning eller skade på mennesker eller dyr (§ 11-5). Videre er det en årlig leveringsplikt på alt farlig avfall dersom virksomheten produserer over 1 kg farlig avfall per år (§ 11-8). Ved levering av farlig avfall skal det fylles ut et deklarasjonsskjema (§11-12).

Under tilsynet ble det avdekket følgende mangler ved håndteringen av farlig avfall:

- Farlig avfall skal merkes fra det oppstår i virksomheten. Maling, lakk hadde ingen merking.
- Mottaket var ikke utilgjengelig for uvedkommende



Foto: Fylkesmannen i Nordland. Viser avfallscontainer. Oljetanken på bildet var tatt ut av bruk.

---

## **Avvik 4**

### ***Virksomheten har ikke utarbeidet avfallsplan for levering og mottak av avfall og lasterester fra skip***

#### **Avvik fra:**

Forurensningsforskriftens § 20-6 (levering og mottak av avfall og lasterester fra skip)

#### **Kommentarer:**

Dere oppgir på tilsynet at dere tar imot restavfall fra kundene som ligger ved deres kai. For farlig avfall har dere henvist kundene til Redskapssentralen AS for levering av farlig avfall. Fylkesmannen i Nordland har gjort tilsyn på mottakspunktet og fant at det var flere ting som måtte gjøres bedre der. Status for denne stasjonen er at den er under omlegging, den er ikke tilrettelagt eller innrettet mot næringslivskunder. Vi har også hatt tilsyn på Øksnes havnevesen KF og hatt gjennomgang og møte med dem om avfallsplanen i havna. Status for avfallsplanen til Øksnes havnevesen KF er at denne ikke ivaretar fiskemottakene sine plikter som havneansvarlig.

Dette betyr at dersom dere ikke vil organisere avfallsmottak og lage en avfallsplan selv, må dere innlede og få til et forpliktende samarbeide med nærliggende kaieiere eller bidra til at det organiseres en fellesløsning i havna, for eksempel i samarbeide med det kommunale havneforetaket.

Regelverk - henvisning: I forurensningsforskriftens § 20-6 framkommer det at havneansvarlig plikter å utarbeide en avfallsplan for levering og mottak av avfall og lasterester fra skip. Avfallsplanen skal utarbeides i henhold til vedlegg I, i forurensningsforskriftens kapittel 20.

Tilbudet skal være tilstrekkelig til å kunne dekke et normalt behov for levering i havnen. Gunnar Klo AS er havneansvarlig for de skipene som benytter seg av kaianlegget deres, men dere har ikke sendt inn noen avfallsplan for godkjenning av Fylkesmannen.

Vi ber dere se på informasjon som nylig er lagt ut på vår hjemmeside:

<https://www.fylkesmannen.no/Nordland/Miljo-og-klima/Avfall-og-gjenvinning/Nordland-henger-etter-i-tilbudet-om-mottak-av-avfall-fra-skip/>

## **Anmerkning**

Virksomheten har arbeidet med sikring av tankanlegg (risikovurderinger og beredskapsplan), det finnes en rutine for avfallshåndtering, rutine for substitusjon mm., men dere har ikke en rutine for overordna kartlegging og risikovurdering. Dette er iht. HMS forskriften § 5. punkt 6 og 7 et krav at det skal være en slik aktivitet, og det skal kunne dokumenteres. En slik plan vil også gi dere bedre oversikt over arbeidet med helse-miljø- og sikkerhet på anlegget. Når dere ikke får avvik på det er bakgrunnen at det dere har lagt frem til sammen ville utgjøre en risikovurdering. Anmerkningen er dermed knyttet til at dere må ha en *systematikk* for kartlegging og risikovurdering.

Henvisning lovverk: internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 6 og 7

---

## **Avvik fra siste kontroll i 2012**

Dere fikk avvik for ikke å ha gjennomført målinger av vann og fett iht. §26-5 og iht. utslippstillatelsens krav. Dere opplyser på tilsynet at dere ikke tar imot oppdrettsfisk til slakting – dvs. at dere har gått fra å i hovedsak ta imot svært feit fisk, til å ta imot magrere fiskeslag. Det er dermed ikke krav til målinger av fett og vann, og til fettavskiller. Oppfølging videre av dette avviket er derfor ikke aktuelt, utover at vi har anmodet dere om å be Fylkesmannen trekke tillatelsen slik at dere kun må forholde dere til forurensningsforskriften kapittel 26 forurensning fra fiskeforedlingsbedrifter.

Det var to andre avvik som dere har fulgt bra opp, det ene er at dere har på plass rutiner for substitusjon – som vi fikk lagt frem på tilsynet, og som så enkel ut å følge opp. Det andre var rutine for håndtering av farlig avfall, dette er nå gjort om bla. er det en miljøcontainer på plass.

### **TVANGSMULKT**

Dersom Fylkesmannen ikke mottar tilbakemelding om retting avvik kan Fylkesmannen ilegge tvangsmulkt. Tvangsmulkt er et økonomisk virkemiddel for å fremtvinge gjennomføring og oppretting av avvik. Størrelsen på tvangsmulkten vil normalt gjenspeile kostnader for å rette opp avvik. Hjemmel for et vedtak om tvangsmulkt vil være forurensningsloven § 73.

### **KLAGEADGANG**

Vedtak med pålegg om redegjørelse kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse **innen 3 uker** fra det tidspunkt underretning om avgjørelsen er kommet fram til vedkommende part. En eventuell klage skal angi det vedtak som det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen i Nordland, 8002 Bodø.

En eventuell klage fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen kan etter anmodning, eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal iverksettes før klagefristen er ute eller klagen er avgjort, jf. forvaltningsloven § 42. Avgjørelsen av spørsmålet om iverksettelse kan ikke påklages.

Partene har rett til å se sakens dokumenter i henhold til forvaltningsloven §§ 18 og 19. Fylkesmannen vil på forespørsel kunne gi nærmere opplysninger om behandlingen av saken.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)  
seksjonsleder

Trine Moland  
Seniorrådgiver

*Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.*

Kopi til:

Mattilsynet v/Vanja Jakobsen    [vanja.jakobsen@mattilsynet.no](mailto:vanja.jakobsen@mattilsynet.no)  
Øksnes kommune                    [postmottak@oksnes.kommune.no](mailto:postmottak@oksnes.kommune.no)